

Birgitte Bergmans folkemødetale

Taler

Birgitte Bergman
Medlem af Folketinget og
kulturordfører for Det
Konservative Folkeparti

Dato

18. juni 2022

Sted

Kulturens Plads, Allinge,
Bornholm

Kulturens tale

Tak for invitationen. Og et stort tillykke med 'kulturens helt egen plads'. Jeg synes, at det er et rigtigt godt initiativ, at kulturlivet nu indtager en central rolle på Folkemødet. Det er en positiv udvikling, at dansk kulturliv samarbejder om en fælles stemme – kulturens stemme. Det er der hårdt brug for. Det vil jeg godt takke jer for i Dansk Live, Danmarks biblioteksforening, Dansk teater, Danske Museer, koncert- og kulturhuse samt Danske ensembler, Orkestre og Operainstitutioner.

Nu står vi her endelig igen.

Det har været en besynderlig tid med nedlukninger og savnet af de fælles kulturelle oplevelser.

Coronaen har siden marts 2020 ramt kulturlivet hårdt. Og det blev til to år uden sommerens mange musikfestivaler og utallige aflysninger af koncerter, museumsbesøg, teaterforestillinger og ikke mindst Folkemødet.

Det var nogle hårde år og store tab for kulturlivet. Men også for os mennesker.

Coronaen lærte os at det er tydeligt, at samspillet med kulturlivet og forståelsen af deres rolle, forretningsmodeller og værdiskabelse kunne have været langt bedre.

Selv oplevede jeg en stor frustration over Kulturministeriets manglende handlekraft under krisen og netop den manglende forståelse for, at kultur også er et erhverv.

Det tog lang tid at få ministeriet i omdrejninger og det var en kamp at få etableret de fornødne kompensationspakker, men det lykkedes heldigvis langt hen ad vejen på grund af Kulturordførernes tætte samarbejde.

Fordi det er vigtigt, at vi betragte vores historie og vores kulturarv som det fundament, der er grundlaget for, at vi kan stå fast, når storme rusker i Danmark.

Det er i dette fundament vi har vores rødder fæstnet, og det er herfra, vi vokser og udvikler os - som folk og som nation. Men hvis ikke vi har en solid kulturel modvægt, og fundamentet ikke er på plads, så risikerer vi at blive væltet bagover. Og vi risikerer at miste vores kulturelle identitet. Og måske mister vi helt os selv.

Det blev et JA – et klart ja til ophævelsen af det danske forsvarsforbehold. Et Ja, til at vi som Danmark kan deltage på lige fod med en række EU-lande, der deler værdier om en helt række grundlæggende spørgsmål, og ja til, at vi i fællesskab skal kunne værne om den enkelte nations suverænitet og ret til selvbestemmelse.

At det ikke er så selvfølgelig, som vi efter Anden Verdenskrig måske har lullet os til at tro, er det russisk overgreb på Ukraine et skræmmende eksempel på. Her invaderes et land, byer bombes og tusinder af mennesker er allerede døde, mens millioner er på flugt.

Det er en kamp om grænser og en kamp om magt, men det er måske endnu mere en kamp om værdier. For eksempel et folks ret til træffe sine egne valg, udvikle sin egen kultur og indgå de alliancer, man nu finder mest fornuftigt.

Der kan siges rigtig meget godt om globaliseringen og om muligheden for at udveksle fysiske varer, oplevelser og viden på tværs af grænser.

Det gør os på alle måder rigere og det giver også en bedre forståelse, at vi hører sammen som menneskehed. Også når de store problemer presser sig på.

Klimaet kender ingen grænser. Det gør terrorisme heller ikke, og hvis ikke man helt havde fanget pointen, så blev det i hvert fald understreget, da corona-pandemien bredte sig over verden.

Men en vellykket internationalisering sker ikke uden en opmærksomhed om det nationale, ligesom al snak om globalisering er meningsløs uden en forståelse for det lokale.

For selv om vi deler vilkår med hinanden rundt om på kloden, og selvom vi med fordel kan søge løsninger sammen, så lever vi vores liv i konkrete omstændigheder, der i høj grad er med til at forme os som mennesker og sikre rammerne for vores børn og børnebørn.

I Danmark er vi fælles om vores historie, vores sprog og en række kulturelle særkender, som omverdenen enten kan forbløffes over eller se imod med misundelse.

Det skal vi ikke bare tage som en selvfølge. Det er resultatet af mange generationers indsats, og det er den indsats, som har gjort os til dem, vi er – danskere.

Et solidt fundament er forudsætningen for, at vi som moderne mennesker kan tage del i vores samtid. Derfor skal vi understøtte den kunst og kultur, der har skabt og stadig udvikler Danmark. Det er især vigtigt, at også unge mennesker er bevidste om vores historie og vores kulturarv.

Det er derfor en forsømmelse, når vi ikke sikrer, at den danske kulturarv bliver forankret gennem vores skolesystem og lever som nye opførsler rundt om i vores teatre.

Derfor er jeg også tilhænger af, at der i folkeskolen og gymnasiet eksisterer en litterære kanon, der peger på de vigtigste litterære værker, der er løbet forud. Den kanon behøver naturligvis ikke at være hugget i sten, men at der gennem historien er noget, der er bedre end andet, er en selvfølgelig og også en forpligtelse vi har til at give videre til de kommende generationer.

I virkeligheden er en kanon, det at vi alle får et vist kendskab til centrale forfatterskaber, en vigtig del af det, der hedder ”en fælles referenceramme”, nemlig et sted at mødes, uanset om vi er høj eller lav, kommer fra Amager eller Allinge, ja, så er vi bekendt med de væsentlige kulturelle pejlemærker i det her land.

Betyder det, at vi skal vende ryggen til det internationale, til alt det fantastiske, der kommer fra andre lande? Nej, det gør det naturligvis ikke.

Viden om det hører jo også til det at være dannet, men det giver ingen mening, hvis ikke man ikke også kender til den konkrete, danske virkelighed, man er rundet af, når man nu er dansker.

Noget af det mest danske, der findes er vores åbenhed og vores insisteren på, at man må kunne sige og mene, hvad man vil.

Struensee udvirkede for en kort periode at Danmark som det første land i verden fjernede censuren og satte talen fri. Det kostede ham ganske vist dyrt, men at vi efterfølgende har forstået pointen, har været utroligt værdifuldt for vores land.

Vi har ganske enkelt udviklet os, fordi vi har kunnet tale frit, kritisere autoriteter og etablerede sandheder for i fællesskab at blive klogere og i fællesskab at finde stadig bedre løsninger på vores problemer.

Derfor er det også bekymrende, når der i medier, uddannelsesinstitutioner og kulturliv ruller en bølge af identitetspolitik, der er et direkte opgør med den her ellers frugtbare åbenhed.

Vi kender nu alle til trigger warnings, safe spaces og cancel culture. Og hvor bliver man dog træt!

Det er vigtigt, at vi alle – og ikke mindst ledelserne på vores uddannelsesinstitutioner – står vagt om den frie forskning og retten til at sige og mene, hvad pokker man vil. Og da ikke mindst på et universitet.

Jeg tror lige jeg var ved, at få kaffen galt i halsen, da jeg læste at en ad hoc undersøgelse viser, at der både findes historielærere såvel studerende, der helt seriøst mener, at et af Danmarks historiens vigtigste kulturarv, Jellingestenene, skal skrottes.

Gæt hvorfor ?

Fordi de studerende og undervisere føler sig krænket. Det er jo det rene

vanvid. Må jeg bare lige minde om at Jellingstenene blev rejst af kongerne Gorm den Gamle og Harald Blåtand i slutningen af 900-tallet og repræsenterer overgangen fra Asatro til Kristendommen.

Efter hærværk blev de renoveret og er i dag beskyttet mod vind og vejr i fine glasmontre. Stenene står smukkere end nogensinde før. De er blevet optaget på UNESCOs liste over enestående verdenskulturarv, og Jellingestenene er et af Danmarks vigtigste fortidsmonumenter.

Men helt ærlig i vores nye krigssituation er det jo næppe gamle kommunister eller unge i Enhedslisten, der udgør den største totalitære trussel, men nok nærmere nye politiske bevægelser,

som vi ser den i woke-bevægelse, hvor hudfarve pludselig er vigtig og hvor kønsspecifikke gruppeidentiteter får forrang for vor normale opfattelse af forholdet mellem mænd og kvinder og hvor foredragsholdere lukkes ned og bøger forbydes, fordi de angiveligt krænker.

Den tendens er virkelig bekymrende. Vi ser denne woke-bevægelse få større og større indflydelse og den truer i mine øjne samfundets værdier og dermed også den frie kunst og kultur.

Det vi ser med undermineringen af kønsopfattelsen, hvor mandlige sportsfolk nu skal kunne deltage i kvindesport, er truende.

Forleden beskrev en DR-journalist, hvordan USA's kvinder og 'livmoderbærere' har haft ret til fri abort siden 1973.

Er der nogen, der kan fortælle mig, hvad en 'livmoder-bærer' er?

Det er jo det rene nonsens. Selvfølgelig er man en kvinde, hvis man har en livmoder.

Længere er den ikke!

Det er dybt problematisk, når DR opfinder sine egne ord, der har et identitetspolitisk og aktivistisk formål.

Som public-service-institution bærer man et stort ansvar for at værne om dansk sprog og kultur.

Derfor er det meget bekymrende, når Danmarks Radio aktivt prøver at forvrænge virkeligheden.

Ligesom de identitetspolitiske strømninger, som desværre sætter en stor del af dagsordenen på Christiansborg.

Vi skal ikke have en politisk dagsorden med kunst og kultur, men vi skal værne om vores fælles kulturarv, de store kulturinstitutioner om vores fortid, om alt det, der har ført os frem dertil, hvor vi er i dag. Det er jo alt det, der har formet vores identitet som danskere og som nation.

Selvom Det Konservative Folkeparti er et parti, der går meget op i at passe på borgernes penge, så er der nogle ting, der er værd at prioritere.

Vi ønsker at understøtte vores museer, vores kulturarvsinstitutioner og dansk litteratur og kunst. Vi har ikke råd til alt, og så skal vi have mod til at træffe de svære valg og understøtte det, vi mener, er værd at bevare.

For nogle ting er vigtigere og vejer tungere end andre. Kulturpolitik er vigtig for os som konservative, for hvis alting er lige godt, så bliver det hele ligegyldigt.

Vi skal turde sige, at det er vigtigere at støtte Det Kongelige Teater frem for olietønde-trommeri eller, at de historiske museer skal prioriteres frem for "Akademiet For Utæmmet Kreativitet".

Hvis vi ønsker at videreføre vores kulturarv og vægte kvalitet frem for kvantitet, så skal vi turde at prioritere. Turde at vælge. Til og fra.

Og før vi vælger til eller fra må vi indse, at al form for kunst ikke er for alle. Selv om jeg gerne ser, at flest mulige danskere får adgang til kunst og kulturoplevelser, så må vi ikke være bange for også at dyrke og understøtte det exceptionelle og sublime.

Der er ikke grund til at forfladige kunsten og litteraturen for at finde en tilpas lav fællesnævner.

Hvis vi ønsker, at Danmark skal kunne tilbyde kunst og kultur i verdensklasse, så vi også kan gøre os bemærkede internationalt, så skal vi have mod til at prioritere det.

Her til sidst vil jeg opfordre jer alle til at minde hinanden om hvilket dejligt land vi har opbygget. Et land, som er blevet influeret og formet gennem flere hundrede år.

Og at vi skal huske at værne om vores kunst- og kulturarv, vores frisind og vores humor. Vi skal åbne os mod omverdenen og byde de mennesker velkommen, som kan og vil.

Uden den frihed har vi afviklet en meget central del af dansk kultur. En kultur som jo også lever de her dage på Bornholm, hvor vi kan mødes, taler med hinanden – også om det, vi er uenige i – og bagefter stadig finde sammen i et fællesskab om fadøl og godt humør.

Dét er nemlig også en vigtig del af at være dansker! Tak for ordet og rigtig god sommer !

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Anden Verdenskrig, Det Konservative Folkeparti, EU, Folkemødetale, Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/birgitte-bergmands-folkemoedetale-2022>